

Beheerplan overlastgevende soorten 2021-2025

1. Inleiding

1.1 Aanleiding beheerplan

Voor u ligt het Effectgestuurd Beheerplan overlastgevende soorten van de gemeente Uithoorn. De overlast van enkele soorten is de afgelopen jaren toegenomen. Vooral de Eikenprocessierups en de Aziatische duizendknoop (ook wel Japanse duizendknoop genoemd omdat de plant oorspronkelijk uit Japan komt) verspreiden zich steeds verder binnen Nederland. Er is binnen de gemeente Uithoorn nog geen beleid en beheerstrategie. Wordt er momenteel ergens overlast geconstateerd door inwoners of door de eigen dienst, dan wordt er gehandeld op eigen initiatief of na overleg met de verantwoordelijke wethouder. Er is op dit moment geen preventieve aanpak. Het bestuur van Uithoorn wil toekomstbestendig zijn en een heldere beleidslijn vastleggen voor de omgang met de belangrijkste overlastgevende soorten.

In dit beheerplan zijn de op dit moment overlastgevende soorten in de gemeente geanalyseerd en beoordeeld. Deze lijst is niet uitputtend en beschrijft geen muggen of hooikoortsklachten. Op basis van de uitkomsten is bepaald welke onderhoudsmaatregelen het meest passend zijn om bij te dragen aan de maatschappelijke effecten die zijn opgenomen in het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR). Het IBOR beschrijft de doelstellingen voor het onderhoud, inrichting en gebruik van de gehele openbare ruimte. In het IBOR is bepaald dat deze kaders per asset worden uitgewerkt naar concrete doelen en beheermaatregelen.

1.2 Doel notitie

Het doel van dit beheerplan is het formuleren van concrete beleidsuitgangspunten voor overlastgevende soorten en deze uit te werken in een praktische handleiding voor beheerders. Het betreft dus een uitvoeringsnotitie met duidelijke richtlijnen aangaande overlastsituaties en de te nemen maatregelen en mogelijke financiële consequenties.

In dit beheerplan zijn de kosten die de uit te voeren maatregelen met zich mee brengen beschreven. Hierdoor is er sprake van optimaal, geïntegreerd en transparant beheer met een onderbouwing van het voorgestelde dagelijks en planmatig onderhoud.

1.3 Scope en afbakening

Gemeente Uithoorn bestrijdt geen overlast van overlastgevende soorten op particulier terrein. De gemeente neemt wel maatregelen als de overlast van gemeentelijke eigendommen komt en wanneer het gaat om extreme overlast (hierbij wordt de risicomatrix gehanteerd).

Soorten die op dit moment nog niet veel overlast veroorzaken of nog niet aanwezig zijn in de gemeente zijn niet opgenomen in dit beheerplan. Wanneer er in de toekomst aanleiding toe is kunnen deze soorten verder onderzocht worden en waar nodig opgenomen in dit beheerplan.

1.4 Leeswijzer

In dit beheerplan worden de belangrijkste overlastgevende soorten in Uithoorn behandeld in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 zijn de financiële consequenties van de bestrijding beschreven. Hoofdstuk 5 gaat ten slotte in op de communicatie over overlastgevende soorten.

2. Definitiebepaling overlastgevende soorten

2.1 Wat zijn overlastgevende soorten?

Overlast (Van Dale): (1) al te zware last, (2) hinder, leed.

Onder overlastgevende soorten wordt hier verstaan: planten- en diersoorten of micro-organismen die in meer of mindere mate hinder geven bij het gebruik van de openbare ruimte. Tevens hebben overlastgevende soorten mogelijk een negatieve invloed op de negen thema's in het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR).

Invasie (Van Dale): (1) (vijandelijke) inval, (2) plotselinge grote menigte of stroom.

Een aantal van de overlastgevende soorten zijn invasief. Een soort is invasief wanneer hij niet van oorsprong in het betreffende lokale ecosysteem voorkomt en in staat is om zich in zeer korte tijd massaal te vermenigvuldigen door gebrek aan natuurlijke vijanden.

Een deel van de overlastgevende soorten komt niet op eigen kracht in Nederland terecht. Deze soorten die door menselijk handelen in Nederland terecht zijn gekomen worden als exoot beschouwd. Soorten die zich op eigen kracht in Nederland vestigen, bijvoorbeeld doordat hun leefgebied naar het noorden opschuift als gevolg van klimaatverandering, worden niet als exoot beschouwd (EU-verordening 1143/2014).

Omdat er ook overlastgevende soorten zijn die wél in Nederland thuishoren of zich op eigen kracht hier hebben gevestigd spreken we in dit beheerplan over 'overlastgevende soorten' en niet over invasieve exoten want er zijn ook exoten die geen overlast geven, zoals het konijn of de aardappelplant.

In dit beheerplan worden de soorten beschreven die op dit moment in Uithoorn voor de grootste overlast zorgen of naar verwachting in de nabije toekomst en waarbij de gemeente een rol kan spelen in het terugdringen van de overlast. Er is geen uitputtende lijst van alle mogelijke overlastgevende soorten opgenomen. Daarnaast worden bepaalde overlastgevende soorten ook door andere instanties aangepakt zoals het waterschap en gezondheidsdiensten. De soorten die zijn opgenomen in dit beheerplan zijn:

- Eikenprocessierups
- Aziatische duizendknoop
- Ongedierte, in dit beheerplan wordt hieronder verstaan: muizen, ratten, mollen, kakkerlakken, wespen en bijen
- Reuzenberenklauw
- Amerikaanse rivierkreeft
- Muskuseend
- Halsbandparkiet

2.2 Wat is schade?

Schade treedt op wanneer een dier of plant een duidelijk aantoonbaar nadelig effect heeft op mens, flora en fauna of kapitaalgoederen. Schade kan per situatie verschillen, al is er vaak sprake van kosten om een en ander te herstellen. In dit beheerplan worden de nadelige effecten beschreven aan de hand van de risicomatrix zoals deze in Uithoorn wordt toegepast binnen risicogestuurd beheer (zie bijlage 2).

We kunnen de volgende soorten schade definiëren:

- *Bouwkundige of materiële schade*

Dit betreft schade aan gebouwen, wegen en waterwerken. Bouwkundige schade kan bijvoorbeeld optreden wanneer er ondergravingen in dijken (voornamelijk van het waterschap) zijn van (muskus-)ratten of konijnen of wanneer duivenpoep de staat van gebouwen aantast. Ook de Aziatische duizendknoop kan schade veroorzaken wanneer deze tussen stoeptegels of zelfs door betonscheuren in funderingen heen groeit¹.

Ook kan er schade aan materialen optreden (onderdelen van kapitaalgoederen). Materiële schade treedt op wanneer bijvoorbeeld ratten of muizen knagen aan kabels (voor het verslijten van tanden) en voedselopslag. Ook kan gedacht worden aan aantasting van hout door houtworm en boktorren.

Deze schades hebben met name invloed op de kolommen veiligheid, leefbaarheid, imago en gevolgcosten van de risicomatrix.

- *Ecologische verstoring*

Het evenwicht in het ecosysteem kan verstoord worden. De balans tussen soorten verschuift wanneer bepaalde soorten andere soorten overheersen door predatie of concurrentie. Zo concurreert Aziatische duizendknoop vrijwel alle andere soorten op de betreffende locatie weg door zijn grote groei-kracht.

Deze schade heeft met name invloed op de kolom leefbaarheid van de risicomatrix.

1) Er is nog niet voldoende onderbouwing om te stellen dat Aziatische duizendknoop ook door beton zonder scheuren heen groeit. Hier wordt nog onderzoek naar gedaan in Nederland.

- *Gezondheidsschade*

Gezondheidsschade treedt op wanneer er ziektes of verwondingen via uitscheiding, een beet of brandharen overgebracht worden. Ook kan er gezondheidsschade en vermindering van veiligheid ontstaan bij struikelen door graafwerkzaamheden van mollen, bijvoorbeeld onder trottoirs of op trapvelden.

Deze schades hebben met name invloed op de kolommen veiligheid en imago van de risicomatrix.

- *Afname belevingswaarde*

De belevingswaarde van de openbare ruimte zal afnemen door graafwerkzaamheden van mollen waardoor gazons en trapvelden er rommelig uitzien. Ook eenzijdige begroeiing door overwoekering door bijvoorbeeld de Aziatische duizendknoop kan zorgen voor een minder aantrekkelijk beeld.

Afname van belevingswaarde heeft met name invloed op de kolommen leefbaarheid en imago van de risicomatrix.

2.3 Wet- en regelgeving

In Verordening nummer 1143 van de Europese Unie betreffende preventie en beheersing van introductie en verspreiding van uitheemse overlastgevende soorten zijn regels vastgesteld om de nadelige gevolgen van overlastgevende uitheemse soorten op de biodiversiteit te voorkomen, tot een minimum te beperken en te matigen. De Europese Commissie stelt een lijst vast van voor de Europese Unie zorgwekkende overlastgevende uitheemse soorten (de Unielijst). De lidstaten zijn verplicht om maatregelen te nemen tegen de soorten op deze lijst, om te voorkomen dat deze soorten zich vestigen of verder verspreiden. Een van de maatregelen waartoe de lidstaten worden verplicht is het inrichten van een zogenaamd 'early warning system' binnen 18 maanden na vaststelling van de soortenlijst. Dit komt neer op het inrichten van structurele monitoringsnetwerken gericht op de soorten van de Unielijst. Dit is in de meeste gevallen een provinciale taak, voor de Amerikaanse rivierkreeft is het rijk verantwoordelijk. In totaal staan er nu 49 overlastgevende exoten op de Unielijst.

In Uithoorn geven twee soorten van de Unielijst overlast, te weten de reuzenberenklauw en Amerikaanse rivierkreeft. Soorten die op de Unielijst voorkomen maar geen overlast geven in Uithoorn worden niet behandeld in dit beheerplan. De eikenprocessierups, ongedierte, Aziatische duizendknoop en muskuseend komen niet voor op de Unielijst maar geven ook overlast in Uithoorn.

Voor de eikenprocessierups is bestrijding van toepassing op basis van artikel 6:162 BW, de Wegenverkeerswet en jurisprudentie:

- Eigenaren hebben een zorgplicht en dienen maatregelen te treffen om overlast van brandharen van eikenprocessierupsen te voorkomen;
- Eigenaren dienen op voldoende effectieve wijze te waarschuwen voor de aanwezigheid van rupsen en brandharen;
- Eigenaren moeten bij aansprakelijkheidstelling kunnen onderbouwen waarom het bestrijden van de rupsen niet mogelijk is of tot onvoldoende resultaat heeft geleid.

2.4 Assetmanagementprincipes

Uithoorn werkt binnen de cyclus van beheer met de methode assetmanagement. Hierbij hanteert Uithoorn het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR) en de risicomatrix. Voor het bepalen of een overlastgevende soort aangepakt moet worden, moet worden bepaald welke risico's voor de gebruikers van de openbare ruimte worden gezien met betrekking tot veiligheid, leefbaarheid, kosten zoals vervolg schade en imago. Voor alle overlastgevende soorten is een analyse van risico's op prestaties van de openbare ruimte opgesteld met als resultaat een risicobeoordeling. Soorten met een of meerdere onacceptabele risico's hebben een hoge prioriteit en vragen grotere beheerinspanning om de geïdentificeerde risico's te verminderen. Risico's die als 'acceptabel' uit de analyse komen hebben vanuit beheer oogpunt een lage prioriteit en vragen slechts geringe beheerinspanning.

Om de risico's op een uniforme, zo objectief mogelijke manier te borgen is gebruik gemaakt van een risicomatrix, bijgevoegd in bijlage 2, waarbij wordt uitgegaan van:

- *Groen (voldoende)*: acceptabel laag risico;
- *Oranje (matig)*: acceptabel laag risico, maar kritisch blijven kijken;
- *Rood (onvoldoende)*: onacceptabel hoog risico.

3. Paspoorten overlastgevende soorten

3.1 Werkwijze risicobepaling

De resultaten van de risicoanalyse zijn per overlastgevende soort vastgelegd in paspoorten. Per paspoort is de volgende informatie opgenomen:

- Foto van de betreffende soort;
- Naam, soort, type overlast, locatie en oorzaak;
- Overwegingen die relevant zijn voor het beoordelen van de risico's;
- De risicomatrix, met daarin de score op elk maatschappelijk effect (veiligheid, leefbaarheid, gevolgcosten en imago);
- Een korte samenvatting van de risicoanalyse;
- De voorgestelde beheermaatregelen en indien aan de orde, mogelijke alternatieve maatregelen.

Op deze manier is, ook na verloop van tijd, goed na te gaan welke informatie als uitgangspunt voor de risicoanalyse heeft gediend. De paspoorten zijn opgenomen in bijlage 1. Op basis van de uitkomsten uit de risicoanalyse is een lijst gemaakt van alle overlastgevende soorten binnen Uithoorn. Per soort is de risicoscore op elk maatschappelijk effect weergegeven (de score is overgenomen uit de paspoorten). Hierbij geldt:

- *Groen (voldoende)*: acceptabel laag risico;
- *Oranje (matig)*: acceptabel laag risico, maar kritisch blijven kijken;
- *Rood (onvoldoende)*: onacceptabel hoog risico.

In de laatste kolom is het maatgevende risiconiveau aangegeven. Indien voor een soort het risico met betrekking tot bijvoorbeeld veiligheid ontoelaatbaar hoog ("rood") is en op alle andere aspecten acceptabel laag ("groen") is, voor dit voorbeeld, het maatgevende risiconiveau ontoelaatbaar hoog ("rood"). Vervolgens zijn alle soorten gesorteerd op het maatgevende risiconiveau. Alle rode soorten staan bovenaan, de oranje daaronder en daar weer onder de groene soorten. Binnen de kleurgroepen is niet verder geprioriteerd.

3.2 Uitkomst risicoanalyse

De prioriteitenlijst is hieronder opgenomen. In het volgende hoofdstuk wordt de financiële consequentie van de prioriteitenlijst weergegeven.

	Veiligheid	Leefbaarheid	Gevolgschade	Imago	Maatgevend risico
Aziatische duizendknoop	Green	Yellow	Green	Red	Red
Eikenprocessierups	Green	Yellow	Green	Red	Red
Reuzenberenklauw	Green	Yellow	Green	Red	Red
Muskuseend	Green	Red	Green	Yellow	Yellow
Ongedierte	Green	Yellow	Green	Yellow	Yellow
Amerikaanse rivierkreeft	Green	Green	Green	Green	Green
Halsbandparkiet	Green	Green	Green	Green	Green

Tabel 1 Prioriteitenlijst overlastgevende soorten

4. Financiële verantwoording

4.1 Factoren van invloed op de financiële consequenties keuze bestrijdingsaanpak

Nieuwe keuzes voor bestrijding van overlastgevende soorten brengen meestal financiële consequenties mee. Deze financiële consequenties zijn niet alleen afhankelijk van gemaakte beheermaatregelen per soort. Het is van belang zich te realiseren dat ook andere factoren de hoogte van de kosten van bestrijding meebepalen, zoals:

- Weersinvloeden, zoals vorst in de winter en de temperatuur in voorjaar en zomer;
- Verspreiding van overlastgevende soorten naar nieuwe locaties en vestiging van nieuwe overlastgevende soorten. Deze processen kunnen versneld worden door klimaatverandering en in eenzijdige, voedselrijke ecosystemen.
- Tijdige signalering van overlastgevende soorten en adequate reactie daarop van de gemeente. Wanneer snel opgetreden wordt, kan voorkomen worden dat de kosten voor bestrijding hoog oplopen. Hierbij geldt dan de tweedeling tussen actief bestrijden tot een aanvaardbaar niveau en daarna de controlefase van het beheersen van de overlastgevende soort en zijn verspreiding.
- Maatregelen van buurgemeenten, hoe hoog is hun ambitieniveau en inspanning.
- Gedrag van bewoners en gebruikers van de openbare ruimte.
- Het aantal meldingen dat bewoners en gebruikers van de openbare ruimte doen bij de gemeente.

Niets doen aan bestrijding is bij de meeste soorten een optie echter bij de soorten op de Unielijst niet vanwege de wettelijke verplichting. Daarnaast geldt op basis van de wet een zorgplicht voor de gemeente om de openbare ruimte zodanig te onderhouden dat deze veilig en bruikbaar is. Op korte termijn betekent niets doen vaak minder kosten voor bestrijding. Op de lange termijn kan dit echter tot hoge bestrijdingskosten leiden wanneer een soort zich een aantal jaren ongehinderd heeft kunnen verspreiden.

Vanuit de risicomatrix is de aanpak in het kort:

- Soorten die groen scoren in de risicobeoordeling: geen extra maatregelen.
- Soorten die oranje scoren in de risicobeoordeling: monitoren en incidenteel bestrijden (afhankelijk van de locatie of mate van overlast).
- Soorten die rood scoren in de risicobeoordeling: structureel maatregelen treffen en hiervoor budget structureel beschikbaar maken.

Jaarlijks moet een evaluatie uitwijzen of er bijgesteld moet worden in de paspoorten. Hieruit volgt dan een eventuele aanpassing in de maatregelen.

4.2 Meerjarenplan maatregelen

Om overlastgevendende soorten te bestrijden is een gecombineerde aanpak nodig van verschillende maatregelen. Elke soort vraagt een specifieke aanpak om de situatie te beheersen. Ook zijn er enkele algemene maatregelen, bijvoorbeeld communicatie. In deze paragraaf zijn al deze maatregelen uitgewerkt. Om de maatregelen uit te voeren zijn extra uren en is extra geld benodigd. De totale extra investering is als volgt:

Uren eenmalig	245
Uren structureel	80
€ eenmalig	Voor 2021 €4000,-
€ structureel	€5000,-

In de tabel hieronder is de investering uitgewerkt in soort specifieke maatregelen passend bij de uitkomst van de risicoanalyse.

Soort	Activiteit	Frequentie	Kosten (per jaar)	Lopend of nieuw	
Algemeen	Inrichten systeem om soorten in op te slaan voor maken kaarten	Huidige beheersysteem GBOR of Arcgis vullen met data over overlastgevendende soorten voor genereren kaarten	Eenmalig (niet jaarlijks terugkerend)	Interne uren, moeten worden opgenomen op jaarplan (100 uur)	Nieuwe uren, eenmalig
Algemeen	Gebruikers openbare ruimte informeren	Kaart maken locaties eikenprocessierups, reuzenberenklauw en Aziatische duizendknoop in GBOR	Eenmalig (niet jaarlijks terugkerend)	Interne uren, moeten worden opgenomen op jaarplan (100 uur)	Nieuwe uren, eenmalig
Algemeen	Gebruikers openbare ruimte informeren	Website pagina maken eikenprocessierups, reuzenberenklauw, Aziatische duizendknoop, ongedierte	Eenmalig (niet jaarlijks terugkerend)	Interne uren, moeten worden opgenomen op jaarplan (25 uur)	Nieuwe uren, eenmalig
Algemeen	Gebruikers openbare ruimte informeren	Actueel houden website (jaarlijks nieuwe kaart uploaden), eventueel soorten eraf of erbij vermelden	Eenmaal per jaar (vast moment, in februari/maart)	Interne uren, moeten worden opgenomen op jaarplan (10 uur)	Nieuwe uren, structureel
Algemeen	Gebruikers openbare ruimte informeren	Actueel houden kaart locatie eikenprocessierups, reuzenberenklauw en Aziatische duizendknoop	Doorlopend	Interne uren, moeten worden opgenomen op jaarplan (20 uur)	Nieuwe uren, structureel

Algemeen	Opleiding medewerkers herkennen van soorten	Certificaat Wet Natuurbescherming halen voor flora en fauna (hercertificering)	1 keer per 3 jaar	Kosten opleiding €300,- per medewerker Uren per medewerker 8	Kosten en uren zijn opgenomen in opleidingsplan
-----------------	---	--	-------------------	---	---

Soort	Activiteit		Frequentie	Kosten (per jaar)	Lopend of nieuw
Eikenprocessierups	Monitoring aanwezigheid eikenprocessierups	Locaties waar eikenprocessierups wordt aangetroffen worden verzameld en in het beheersysteem verwerkt.	Doorlopend	Interne uren, moeten worden opgenomen op jaarplan (10 uur)	Nieuwe uren, structureel
Eikenprocessierups	Actief/reactief bestrijden eikenprocessierups	Wegzuigen nesten eikenprocessierups op de volgende locaties: centra, schoolpleinen, speelplekken, drukke verkeersaders voor voetgangers en fietsers. Door middel van geclusterd aanbieden aan aannemer, verwijdering nesten binnen 14 dagen na melding of constatering.	Afhankelijk van hoeveelheid aanwezige nesten, periode mei tot en met augustus	€15.000,-	Lopende begroting
Eikenprocessierups	Gebruikers openbare ruimte informeren	In de openbare ruimte worden bomen waarin eikenprocessierupsen worden aangetroffen gemarkeerd met een lint om de stam.	Afhankelijk van hoeveelheid aanwezige nesten, periode mei tot en met augustus	Interne uren	Lopende begroting
Eikenprocessierups	Inrichtingsplannen openbare ruimte	Volgens de actuele Leidraad Inrichting Openbare Ruimte wordt er bij ontwerpen voor de openbare ruimte gekozen voor diverse aanplant van bomen om eenzijdige beplantingen te voorkomen. Ook wordt er waar mogelijk gekozen voor bloemrijke bermen/graslanden. Hiermee wordt verspreiding van de eikenprocessierups bemoedigt.	Doorlopend, controle en eventuele aanpassing LIOR is eenmalig	Interne uren	Lopende begroting

Soort	Activiteit		Frequentie	Kosten (per jaar)	Lopend of nieuw
Aziatische duizendknoop	Monitoring	Locaties waar Aziatische duizendknoop wordt aangetroffen worden verzameld en in het beheersysteem verwerkt.	Doorlopend	Interne uren, moeten worden opgenomen op jaarplan (10 uur)	Nieuwe uren, structureel
Aziatische duizendknoop	Overleg met Waternet	Het is voor de bestrijdingsmethode belangrijk af te stemmen met aangrenzende beheerders. Waternet is beheerder van het aangrenzende gebied in de Ronde Hoep waar de Aziatische duizendknoop voornamelijk voorkomt.	Structureel	Interne uren, moeten worden opgenomen op jaarplan (20 uur)	Nieuwe uren, structureel
Aziatische duizendknoop	Bestrijden Aziatische duizendknoop	Tijdelijke maatregel apart maaien door aannemer Aziatische duizendknoop en deze separaat aanbieden bij gespecialiseerde verwerker.	6 maal per jaar, eerste maaibeurt in mei. Tijdelijk totdat er een	€3000,-	Nieuw budget

			methode is gekozen voor structurele bestrijding Aziatische duizendknoop.		
Aziatische duizendknoop	Bestrijden Aziatische duizendknoop	Alleen maaien blijkt onvoldoende om de Aziatische duizendknoop goed te beheersen. In 2021 wordt voorgesteld de ontwikkelingen in de rest van Nederland goed te volgen en te bepalen welke methode het meest kansrijk is voor Uithoorn.		Interne uren, moeten worden opgenomen op jaarplan (20 uur)	Nieuwe uren, eenmalig

Soort	Activiteit		Frequentie	Kosten (per jaar)	Lopend of nieuw
Reuzenberenklauw	Monitoring	Locaties waar reuzenberenklauw wordt aangetroffen worden verzameld en in het beheersysteem verwerkt.	Doorlopend	Interne uren, moeten worden opgenomen op jaarplan (10 uur)	Nieuwe uren, structureel
Reuzenberenklauw	Bestrijden reuzenberenklauw	Voorkomen dat de reuzenberenklauw zaden kan vormen, door vanaf begin mei regelmatig de reuzenberenklauw af te maaien en af te voeren.	Doorlopend	€2000,-	Nieuw budget, structureel

Soort	Activiteit		Frequentie	Kosten (per jaar)	Lopend of nieuw
Ongedierte	Bestrijden mollen	Gaspatronen gebruiken op de volgende locaties: speelplekken, trapvelden, bepaalde gazons en langs enkele voetpaden waar verzakking dreigt door mollengangen.		Valt onder de ongediertebestrijding	Lopende begroting
	Bestrijden ongedierte	Bestrijden ongedierte. Door middel van geclusterd aanbieden aan aannemer, verwijdering ongedierte binnen 14 dagen na melding of constatering.	Afhankelijk van het aantal meldingen en constateringen. Gehele jaar.	€15.000,-	Lopende begroting

Soort	Activiteit		Frequentie	Kosten (per jaar)	Lopend of nieuw
Muskuseend	Bestrijden muskuseend	De bestaande populatie van muskuseenden wordt weggevangen.	Eenmalig	€4000,-	Nieuwe kosten

4.3 Organisatie uitvoering maatregelen overlastgevende soorten

In paragraaf 4.2 zijn alle maatregelen benoemd die uitgevoerd zouden moeten worden om de overlastgevende soorten binnen Uithoorn te beheersen. Deze maatregelen moeten georganiseerd worden binnen de gemeentelijke organisatie. Hieronder is uitgesplitst welke rollen en verantwoordelijkheden er zijn en waar deze in de organisatie belegd zijn.

Verantwoordelijke beheerplan

De uitvoering van het beheerplan is de verantwoordelijkheid van de assetbeheerder groen binnen de afdeling Buurt van Duo+, team Inrichting en Beheer. De assetbeheerder is verantwoordelijk voor:

- Informeren (samen met beleidsadviseur groen) afdeling Buurt teams Inrichting en Beheer en Dagelijks Onderhoud over de notitie en de uit te voeren maatregelen.
- Het laten maken van een kaart waarop de locaties van overlastgevende soorten worden weergegeven.
- De beleidsadviseur bij communicatie laten aanleveren van de vaktechnische/beleidsmatige inhoud van de op te stellen websitepagina.
- Monitoren uit te voeren maatregelen en evalueren methodes.
- Bijhouden kennis over nieuwe maatregelen en methodes voor beheersing of bestrijding van overlastgevende soorten.

Verantwoordelijke communicatie

Communicatie over overlastgevende soorten is de verantwoordelijkheid van de assetbeheerder. De medewerker binnen communicatie is verantwoordelijk voor de daadwerkelijke uitvoering van dit onderdeel. De communicatiemedewerker is verantwoordelijk voor:

- Het opzetten van de website pagina betreffende overlastgevende soorten.
- Het bijhouden van de website pagina.
- Terugkoppelen aan de assetbeheerder over de website pagina.

Verantwoordelijke uitvoering bestrijding en beheersing

De uitvoering van de maatregelen in de openbare ruimte is de verantwoordelijkheid van het team Dagelijks Onderhoud. Binnen dit team zijn de toezichthouders openbaar groen degene die de uitvoering aansturen. De toezichthouders zijn verantwoordelijk voor:

- Het uitvoeren van de maatregelen in de openbare ruimte om overlastgevende soorten te beheersen zoals beschreven in dit beheerplan.
- Het terugkoppelen aan de assetbeheerder over de uitgevoerde maatregelen.
- Aanleveren actuele informatie over bijvoorbeeld aanwezigheid eikenprocessierups aan team Communicatie voor het invullen van de website. Indien nodig in samenspraak met de assetbeheerder. Het verwerken van de financiële administratie over de uitgevoerde maatregelen.
- Het monitoren en bijhouden van locaties waar overlastgevende soorten worden aangetroffen en deze tijdig verwerken op kaart.

5. Communicatie

5.1 Afhandeling meldingen gebruikers

Gebruikers van de openbare ruimte kunnen een melding openbare ruimte doen bij de gemeente wanneer zij iets zien wat stuk, onveilig of niet schoon is. Ook overlast van overlastgevende soorten kan hier gemeld worden. Meldingen van overlast van dieren kunnen gedaan worden onder meldcategorieën 'overlast ratten/muizen' en 'overlast overige dieren'. Er is momenteel geen aparte meldcategorie voor overlastgevende planten. Deze meldingen kunnen bewoners doen onder de meldcategorie 'openbaar groen'. Een melding kan digitaal via gemeente@Uithoorn.nl en telefonisch via het Klant Contact Centrum (KCC) gedaan worden. Het KCC maakt dan een melding aan de hand van de telefonische informatie en zetten de melding door aan de behandelend ambtenaar.

Een melding openbare ruimte (MOR) wordt gedaan via de website van de gemeente en via de app "Makkelijk Melden". Het team Dagelijks Onderhoud van de afdeling Buurt (Duo+) neemt de meldingen in behandeling.

De standaard verwerkingstijd van een MOR is:

Voor onveilige situaties:

- melding wordt in behandeling genomen binnen 1 dag
- melding wordt afgehandeld binnen 1 dag

Voor overige meldingen (schoon en heel):

- Melding wordt in behandeling genomen binnen 3 dagen
- Melding wordt afgehandeld binnen 7 dagen

Voor meldingen die een informatieverzoek bevatten:

- Deze meldingen worden doorgestuurd aan de betreffende vakafdeling (afhankelijk van het onderwerp kan dit een vakafdeling binnen Duo+ of de gemeente betreffen).
- De standaard afhandelingstermijn voor een informatieverzoek betreft 6 weken.

5.2 Communicatie over bestrijdingmethoden

De gemeente zal na vaststelling van dit beheerplan communiceren op de website over:

- Het beleid ten aanzien van overlastgevende soorten in de openbare ruimte.
- Wat bewoners zelf kunnen doen bij overlastgevende soorten.
- Waar de eikenprocessierups en de Reuzenberenklauw voorkomen.
- Hoe bewoners overlast kunnen melden en wat dan het proces is.

Op gezette tijden zal de gemeente actief communiceren over de aanwezigheid van bepaalde overlastgevende soorten (op momenten dat deze bijvoorbeeld veel gezien worden of bestreden gaan worden). De gemeente zal bewoners actief oproepen locaties te melden.

Bijlage 1 Datasheets overlastgevende soorten

Datasheet 2020 gemeente Uithoorn					Algemene informatie		
Impactiviteit				V – Veiligheid L – Leefbaarheid G – Gevolgsschade I – Imago		Naam: Eikenprocessierups Soort: Insect Type overlast: Gezondheidsschade Locatie: Op en rond eiken (in Uithoorn zijn 635 zomereiken) Fase:	
	Kans ☐ Slecht voorstelbaar				Overwegingen / Toelichting De Eikenprocessierups zorgt voor gezondheidsschade ² van de inwoners van Uithoorn en gebruikers van de openbare ruimte. Vanuit het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR) wil Uithoorn dat de openbare ruimte bijdraagt aan behoud en verhogen van diversiteit in flora en fauna. Hiervoor worden invasieve soorten tegengegaan op locaties waar deze voor overlast en vermindering van de biodiversiteit zorgen. Eiken zijn een grote bron van voedsel voor allerlei soorten. Eiken vormen daardoor een belangrijke bijdrage aan de biodiversiteit binnen de gemeente. De overlast is afhankelijk van warme maanden in het voorjaar. Door de klimaatverandering is de kans op deze warme voorjaarsmaanden groter gevorderd. De verwachting is dan ook dat de overlast van de eikenprocessierups de komende jaren zal toenemen. De onrust rondom deze rupsen onder inwoners is groot. Gebruikers van de openbare ruimte vragen om directe actie indien eikenprocessierupsen worden geconstateerd.		
	Geen / Licht		G, V				
	Matig			L		I	
	Eenslig						
Zeer Eenslig							
					Samenvatting Locatie van de bomen bepaalt of ingrijpen nodig is.		
					Beheers-Maatregel Binnen Uithoorn wordt gekozen voor een gecombineerde aanpak om de overlast van eikenprocessierupsen te bestrijden.		

2 De brandharen van de eikenprocessierups kunnen voor mensen en huisdieren (voornamelijk honden) erg vervelend zijn: de haartjes kunnen de huid, ogen en luchtwegen binnendringen. Daarbij komen stoffen vrij die reacties oproepen die lijken op allergische reacties. De klachten kunnen bestaan uit jeuk en huiduitslag, ademnood en zware oogirritaties. Ze kunnen worden veroorzaakt door direct contact met de huid, maar ook door brandharen die met de wind zijn meegevoerd. Brandharen van de eikenprocessierups kunnen vijf tot zes jaar actief blijven.

Beheersmaatregel	<p>Actief informeren van bewoners waar eikenprocessierupsen worden aangetroffen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kaart wordt op de gemeentelijke website geplaatst met locatieaanduidingen waar eikenprocessierups is aangetroffen. Tevens is er een begeleidende tekst met waar wel en niet door de gemeente wordt bestreden en wat mensen zelf kunnen doen als zij een nest zien of overlast ervaren, bijvoorbeeld het ophangen van nestkasten voor koolmezen. - In de openbare ruimte worden bomen waarin Eikenprocessierupsen worden aangetroffen gemarkeerd met een lint om de stam. Dit geldt voor alle bomen waar eikenprocessierupsen worden geconstateerd (na eigen waarneming door gemeente of na meldingen door gebruikers). <p>Bestrijding vindt als volgt plaats:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nesten worden weggezogen op de volgende locaties: centra, schoolpleinen, speelplekken, drukke verkeersaders voor voetgangers en fietsers. Het wegzuigen gebeurt na constatering van de gemeente of melding van gebruikers binnen een termijn van 14 dagen. De boom waar eikenprocessierupsen zijn geconstateerd wordt binnen 1 dag gemarkeerd met een lint om de stam. Gelijktijdig wordt de locatie toegevoegd aan de kaart op internet <p>Inrichting openbare ruimte: Volgens de actuele Leidraad Inrichting Openbare Ruimte wordt er bij ontwerpen voor de openbare ruimte gekozen voor diverse aanplant van bomen om eenzijdige beplantingen te voorkomen. Waar mogelijk wordt gekozen voor bloemrijke bermen en graslanden. Hiermee wordt verspreiding van de eikenprocessierups bemoeilijkt. Bij groot onderhoud projecten wordt deze leidraad gevolgd. Er wordt niet actief heringericht maar werk met werk gemaakt.</p>
Alternatief	<p>De alternatieve mogelijkheden om de overlast van de eikenprocessierups te bestrijden zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wegzuigen van nesten (of handmatig plukken van nest indien de stofzuiger er niet bij kan). - Inzetten natuurlijke vijanden (bijvoorbeeld nestkasten voor koolmezen ophangen en natuurvriendelijke bermen inrichten). - Preventief spuiten met insect parasitaire nematoden³. - Preventief spuiten met een bacteriënpreparaat⁴. - Informeren van bewoners over locatie van Eikenprocessierupsen. - Tijdelijk afsluiten van wegen en locaties waar Eikenprocessierupsen zich bevinden. - Openbare ruimte gevarieerd inrichten (Eikenprocessierupsen komen vooral veel voor in eenzijdige beplantingen. Variatie in boombeplantingen kan de plaagdruk ook naar beneden krijgen.)

3 Dit is de groep nematoden (rondwormen) die als natuurlijke vijand wordt ingezet om plaaginsecten te bestrijden. De nematoden leven samen met een speciale bacterie die uitgescheiden wordt in het plaaginsect waardoor deze sterven.

4 Voor preventief spuiten met insect parasitaire nematoden en een bacteriënpreparaat wordt niet gekozen omdat deze niet selectief zijn. Wat betekent dat ook andere soorten dan worden bestreden. Dit past niet in de doelstelling om de biodiversiteit te vergroten.

Datasheet 2020 gemeente Uithoorn					Algemene informatie	
Impac t i v					V – Veiligheid L – Leefbaarheid G – Gevolgschade I – Imago	Naam Reuzenberenklauw
	Bron: WUR					Soort Plant
	Kans ☐ Slecht voorstelbaar	Mogelijk	Aannemelijk	Zeer waarschijnlijk	Overwegingen / Toelichting De reuzenberenklauw kan zorgen voor gezondheidsrisico's voor de inwoners van Uithoorn en gebruikers van de openbare ruimte. Daarnaast is de soort een bedreiging voor de inheemse beplantingen. Vanuit het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR) wil Uithoorn dat de openbare ruimte bijdraagt aan behoud en verhogen van diversiteit in flora en fauna. Hiervoor worden overlastgevende soorten tegengegaan op locaties waar deze voor overlast en vermindering van de biodiversiteit zorgen. De Reuzenberenklauw zorgt voor overlast op locaties waar veel mensen te vinden zijn, zoals trottoirs, speelplaatsen en verblijfslocaties. In parken of groengebieden waar reuzenberenklauw niet direct aan wandelpaden staat is de overlast minder aanwezig. Hier dient wel rekening gehouden te worden met de verspreiding van het leefgebied door zaadvorming en verspreiding van de zaden. Onder natuurlijke omstandigheden vindt transport van zaden over grote afstand plaats door stromend water en over kleine afstand door wind. Verder kunnen de zaden meegevoerd worden door landbouwmachines en motorvoertuigen (op de motorkap, in de laadbak). Bloeischermen met rijpe zaden kunnen door liefhebbers worden getransporteerd voor gebruik als droogbloemstuk. Bij grondtransporten kunnen zaden met de grond over grote afstanden verplaatst worden.	
Geen/licht	V, G				Locatie van de reuzenberenklauw bepaalt of ingrijpen nodig is.	
Matig				I	Samenvatting Binnen Uithoorn wordt gekozen voor een gecombineerde aanpak om de overlast van reuzenberenklauw te bestrijden.	
Ernstig		L			Beheersmaatregel	
ZeEr Ernstig					Beheersmaatregel	

Beheers- maatregel	Actief informeren van bewoners waar reuzenberenklauw wordt aangetroffen: <ul style="list-style-type: none"> - Kaart wordt op de gemeentelijke website geplaatst met locatieaanduidingen waar Reuzenberenklauw is aangetroffen. Tevens is er een begeleidende tekst met waar wel en niet door de gemeente wordt bestreden en wat mensen zelf kunnen doen als zij deze plant zien of overlast ervaren. Bestrijding vindt als volgt plaats: <ul style="list-style-type: none"> - Preventie is de meest kosteneffectieve aanpak van overlastgevende soorten. Hierbij is het belangrijk te voorkomen dat de Reuzenberenklauw zaden kan vormen, hiervoor wordt vanaf begin mei regelmatig aanwezige Reuzenberenklauw gemaaid. - Een belangrijke aanpak is ook voorkomen dat werkzaamheden op of nabij plekken waar Reuzenberenklauw staat onbedoeld bijdragen aan een verdere verspreiding van de soort. Bij nieuwe locaties voor werkzaamheden worden initiatiefnemers geïnformeerd over de mogelijke aanwezigheid van de Reuzenberenklauw.
	Alternatief <p>De alternatieve mogelijkheden om de overlast van de Reuzenberenklauw te bestrijden zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Afsteken bij de wortel De meest effectieve bestrijdingsmethode is het afsteken van de plant bij de wortel. Het groeipunt van de plant bevindt zich ongeveer vijftien tot twintig centimeter onder de grond, bovenaan een dikke penwortel. Vanaf dat punt maakt de plant de stengel en de bladeren aan. Door het groeipunt af te steken sterft de plant, maar dan moet die wel goed geraakt worden, zodat de groeipunt helemaal gescheiden wordt van de wortel. Deze arbeidsintensieve bestrijdingsmethode is vooral geschikt voor locaties met enkele planten. - Maaien en indien nodig afvoeren Maaien is een geschikte bestrijdingsmethode bij grotere groeiplaatsen. Belangrijk daarbij is dat al vroeg in het seizoen wordt begonnen (begin mei) en dat er gedurende het seizoen regelmatig wordt gemaaid, minimaal vijf keer per seizoen. Daarmee krijgen de planten geen kans versneld nieuwe scheuten te vormen en alsnog te gaan bloeien (noodbloei). Herhaling gedurende meerdere jaren is nodig totdat de zaadvoorraad in de bodem is uitgeput. Afvoeren wordt alleen gedaan als de planten toch in bloei zijn of er zaad gevormd is. - Begrazen door vee Intensieve begrazing is een veel gebruikte en efficiënte methode voor de bestrijding van grote groeiplaatsen. Vooral schapen en geiten zijn hiervoor geschikt maar ook runderen en varkens kunnen worden ingezet. Dieren moeten over het algemeen wel even aan de plant wennen vanwege de stoffen die vrijkomen. Ook voor deze methode geldt dat herhaling gedurende meerdere jaren nodig is totdat de zaadvoorraad in de bodem is uitgeput.

Datasheet 2020 gemeente Uithoorn					Algemene informatie	
Impac t i v					V – Veiligheid L – Leefbaarheid G – Gevolgschade I – Imago	Naam Aziatische duizendknoop
	Bron: WUR					Soort Plant
	Kans ☐ Slecht voorstelbaar	Mogelijk	Aannemelijk	Zeer waarschijnlijk	Overwegingen / Toelichting De Aziatische duizendknoop zorgt voor overlast voor de inwoners van Uithoorn en gebruikers van de openbare ruimte. Vanuit het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR) wil Uithoorn dat de openbare ruimte bijdraagt aan behoud en verhogen van diversiteit in flora en fauna. Hiervoor worden invasieve soorten tegengegaan op locaties waar deze voor overlast en vermindering van de biodiversiteit zorgen. Voor de Aziatische duizendknoop geldt dat zodra deze aanwezig is in de openbare ruimte deze bijna niet meer kwijt te raken is. Door maatregelen te treffen is het mogelijk de omvang van de verspreiding te beperken en te controleren. De Aziatische duizendknoop zorgt voor overlast en vermindering van biodiversiteit en leefbaarheid op locaties waar veel mensen te vinden zijn, zoals trottoirs, speelplaatsen en verblijfslocaties. Tevens veroorzaakt de plant mogelijk ook overlast aan funderingen van zowel de openbare ruimte als particulier terrein. De overlast is afhankelijk van verspreiding van de plant. Door de klimaatverandering en door afwezigheid van natuurlijke vijanden is de verwachting dan ook dat de overlast van de Aziatische duizendknoop de komende jaren zal toenemen.	
Geen/licht	G				Locatie van de Aziatische duizendknoop bepaalt of ingrijpen nodig is.	
Matig		V	L	I	Samenvatting	
Ernstig					Beheersmaatregel	
ZeEr Ernstig					Beheersmaatregel	

Beheersmaatregel	<p>Actief informeren van bewoners over Aziatische duizendknoop:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Op de website wordt informatie geplaatst over wat de Aziatische duizendknoop is en wat bewoners kunnen doen als zij deze zien in hun tuin of in de openbare ruimte. Hierbij wordt er alleen door de gemeente bestreden indien het gebruik van de openbare ruimte wordt belemmerd door aanwezigheid van de plant. De communicatie richt zich voornamelijk op informeren. <p>Bestrijding vindt als volgt plaats:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Binnen Uithoorn wordt de Aziatische duizendknoop tijdelijk bestreden om woekeren tegen te gaan door deze af te maaien in een aparte werkgang (6 keer per jaar) en het maaisel af te voeren naar een gespecialiseerde verwerker. - In 2021 wordt voorgesteld de ontwikkelingen in bestrijding van de Aziatische duizendknoop in Nederland te volgen en de beste optie voor Uithoorn te onderzoeken en na goedkeuring van het college te gaan toepassen. <p>Intern:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Medewerkers worden opgeleid om herkenning van de plant te vergroten en mogelijkheden tot bestrijding te leren.
Alternatief	<p>De mogelijkheden om overlast van de duizendknoop te bestrijden zijn uitgebreid maar de effecten zijn nog niet altijd helder. De Aziatische duizendknoop is door zijn groei- en relatieve ongevoeligheid voor bestrijdingsmiddelen moeilijk te bestrijden op plekken waar hij eenmaal goed gevestigd is. Bestrijding is daarom op basis van de huidige kennis gebaseerd op een combinatie van meerdere meerjarige tactieken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maaien en afvoeren • Omvormen tot gazon • Bedekken • Biologische bestrijding door middel van inzetten Japanse bladvlotten • Chemisch • Thermisch • Elektriciteit • Begrazing <p>Al deze methodes worden nog landelijk onderzocht op effectiviteit. Er is nog onvoldoende ervaring met de bestrijding van Aziatische duizendknoop om een eenduidige aanpak te kunnen voorschrijven. De komende jaren moet door middel van pilots uitgezwen worden wat de beste aanpak binnen Uithoorn is. Uitgangspunt hierbij is het college-standpunt van geen chemische bestrijding.</p>

Datasheet 2020 gemeente Uithoorn					Algemene informatie		
Impact → Geen / licht Matig Ernstig Zeer Ernstig					V – Veiligheid L – Leefbaarheid G – Gevolgschade I – Imago	Naam Soort Type overlast Locatie Fase	Ongedierte Insecten en zoogdieren Gezondheidsschade Diverse locaties binnen Uithoorn Beheersfase
	Kans □	Slecht voorstelbaar	Mogelijk	Aannemelijk	Zeer waarschijnlijk	Overwegingen / Toelichting	
	V, G					Naast het feit dat ongedierte mensen laat schrikken of geluidsoverlast veroorzaakt kunnen ze nog veel meer overlast, kosten en gevaar veroorzaken. Knaagdieren hebben de neiging om aan elektrakabels te knagen en zijn vaak een veroorzaker van kortsluiting en daaropvolgende eventuele brand (gevolgschade). Ratten en muizen kunnen verspreiders zijn van ziekten die voor de mens gevaarlijk zijn. Wespen en bijen zijn voornamelijk een probleem wanneer zij op drukke plekken, zoals een winkelstraat of langs looproutes, een nest maken. Mensen lopen kans gestoken te worden wanneer bijvoorbeeld wespen mensen als indringer zien. Kakkerlakken kunnen schadelijk zijn voor de gezondheid, doordat ze eenvoudig bacteriën, schimmels en ziektekiemen verspreiden. Sommige mensen zijn allergisch voor stoffen die vrijkomen uit de uitwerpselen van kakkerlakken en uit dode beestjes. Ook allergie voor wespen kan levensbedreigend zijn voor mensen. Door toegenomen bevolkingspopulaties en economische activiteit is het aantal plekken waar ongedierte zich kan vestigen ook groter geworden. Er is meer voedsel beschikbaar en er zijn meer mogelijkheden tot onderdak voor ongedierte. Toegenomen druk op de openbare ruimte zorgt er daarnaast voor dat de aanwezigheid van ongedierte (ratten, muizen, wespen, bijen en kakkerlakken) sneller tot problemen leidt.	
			L			Samenvatting	Ingrijpen wordt bepaald op basis van meldingen en waarnemingen. Gedurende het jaar krijgt de gemeente meerdere meldingen binnen van ongedierte. De hoeveelheid meldingen varieert per jaar, mede afhankelijk van de weersomstandigheden.
						Beheersmaatregel	Binnen Uithoorn wordt gekozen voor een gecombineerde aanpak om de overlast van ongedierte te bestrijden. Afhankelijk van de locatie en soort kan de leefbaarheid in rood scoren, wat directe acties vereist. Ongediertebestrijding is maatwerk, afhankelijk van soort, hoeveelheid en locatie.

Beheersmaatregel	<p>Actief informeren van bewoners over ongedierte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Op de website wordt informatie geplaatst over wat ongedierte is en wat bewoners kunnen doen als zij deze zien in hun tuin of in de openbare ruimte. Hierbij wordt er alleen door de gemeente bestreden indien er sprake is van een gevaar voor de volksgezondheid. De communicatie richt zich voornamelijk op informeren. <p>Bestrijding vindt als volgt plaats:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Op basis van meldingen en constatering door de eigen dienst wordt een aannemer ingeschakeld die de overlast van ongedierte bestrijdt. De aannemer werkt op basis van aansturing eigen dienst die de meldingen verzamelt en doorgeeft aan de aannemer. Indien nodig voor de veiligheid wordt direct actie ondernomen. - Indien mollen voor overlast zorgen worden deze bestreden door het gebruik van gaspatronen onder de grond. Hiervoor wordt een gespecialiseerde mollenvangster ingeschakeld. De meldingen van bewoners en constatering door de eigen dienst worden verzameld en geclusterd aan de mollenvangster doorgegeven.
Alternatief	<p>De alternatieve mogelijkheden om de overlast van mollen te bestrijden zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mollen vangen door het plaatsen van mollenklemmen. Deze methode is minder geschikt voor gebruik in de openbare ruimte vanwege de gevaren voor kinderen en honden wanneer zij een klem vinden. - Mollentabletten (ook wel gaspatronen genoemd) plaatsen is een methode die in de openbare ruimte kan worden toegepast. De mollen worden dan vergiftigd met een bepaald soort gas dat uit de tabletten vrijkomt. Dit is een methode die alleen gecertificeerde mollenvangsters kunnen gebruiken. Het stelsel van gangen blijft met deze methode wel intact. - Mollenkoker gebruiken. De mol wordt dan levend gevangen in een koker die in de mollenlang geplaatst wordt. De mol krijgt van deze methode veel stress en sterft vaak alsnog van de stress. Deze methode wordt daarom gezien als dierovriendelijk.

Datasheet 2020 gemeente Uithoorn					Algemene informatie		
Im- pac- t- v	 <p>Bron: NatureToday</p>				V – Veiligheid L – Leefbaarheid G – Gevolgschade I – Imago	Naam Soort Type overlast Locatie Fase	Amerikaanse rivierkreeft Dier (kreeftachtige) Schade biodiversiteit Diverse locaties binnen Uithoorn Beginnend
	Kans □ Slecht voorstelbaar Mogelijk Aannemelijk Zeer waarschijnlijk					Overwegingen / Toelichting Rivierkreeften hebben een nadelig effect op het ecosysteem. Zij knippen waterplanten weg om ze te eten of om holen te kunnen graven. Als er minder waterplanten zijn kan de waterbodem sneller omgewoeld worden en komen er ook meer voedingsstoffen voor algen vrij. Hierdoor kan er algenbloei optreden waardoor er minder licht door het water de bodem bereiken. Dit verhindert de groei van waterplanten wat bepalend is voor de soorten en hoeveelheid vissen die er kunnen leven. Het graafgedrag van de rivierkreeften kan ook schade veroorzaken aan oevers. De dieren graven holen en tunnels in oevers om hun kroost te bewaken of om eventuele droogval te overleven. Hierdoor ontstaat het risico van instabiele oevers en vormt daarmee een risico voor de veiligheid. Waterbeheerders moeten regelmatig baggeren, onder andere om de waterlopen begaanbaar te houden. De bagger wordt vervolgens afgevoerd naar een ander gebied en/of verkocht aan een geïnteresseerde partij. Wanneer er in een gebied invasieve rivierkreeften voorkomen is er het risico dat de rivierkreeften in de opgegraven bagger zitten. Wanneer ze na de baggerwerkzaamheden vervoerd worden en in een ander gebied terechtkomen, worden ze zo verder verspreid. Dit kan een probleem vormen voor waterbeheerders als die hun bagger hierdoor niet meer kwijt kunnen raken en extra kosten moeten maken. In Uithoorn betreft dit vooral water wat in beheer is bij het Waterschap.	
Geen / licht			I		Samenvatting De belangrijkste reden voor het bestrijden van de rivierkreeften is vanwege de veiligheid. Het ondermijnen van de dijken en bermen door holen en gangen. Op dit moment is er (nog) geen zicht op de mogelijke schade aan gemeentelijke eigendommen en vindt er nog geen bestrijding plaats.	Beheersmaatregel Binnen Uithoorn wordt gekozen voor om de overlast van Amerikaanse rivierkreeft niet te bestrijden. Binnengekomen meldingen worden geregistreerd en de ontwikkelingen in Nederland rondom de rivierkreeft worden bijgehouden.	
Matig		L, V, G					
Ernstig							
Zeer Ernstig							

Beheersmaatregel	Monitoren van Amerikaanse rivierkreeft: - Volgen van de ontwikkelingen bij andere beheerorganisaties in het gebied zoals buurgemeenten, waterschap en provincie.
Alternatief	De alternatieve mogelijkheden om de overlast van Amerikaanse rivierkreeft te bestrijden zijn: - Omvorming van de leefomgeving van de kreeft zoals drooglegging en blokkeren van voortplantingslocaties. Deze oplossingen zijn echter tijdelijk en kreeften zijn goed opgewassen tegen veranderingen en kunnen zich makkelijk verplaatsen waardoor het effect maar beperkt is. - Biologische bestrijding zoals het inzetten van natuurlijke vijanden of ziektes introduceren. Het inzetten van ziektes om een soort te bestrijden brengt echter veel onbekende risico's met zich mee voor andere organismen en is daarom ongewenst. Daarnaast leren meer inheemse diersoorten de kreeften eten en vormen zo hun nieuwe natuurlijke vijanden. - Chemische bestrijding met pesticiden en biociden. Dit brengt grote schade toe aan andere organismen en wordt door de gemeente Uithoorn niet toegepast. - Wegvangen en vernietigen van de kreeften. Dit brengt (hoge) kosten met zich mee. - Het ontwikkelen van visserij op de soorten om het aantal terug te dringen en economisch rendabel te zijn. Tegenstrijdige belangen, ongewenste bijvangst en regelgeving maken ook deze oplossing (nog) niet direct toepasbaar.

Datasheet 2020 gemeente Uithoorn					Algemene informatie		
Im- pac- t- v	 <p>Bron: Wikipedia</p>				V – Veiligheid L – Leefbaarheid G – Gevolgschade I – Imago	Naam Soort Type overlast Locatie Fase	Muskuseend Gevogelte Vermindering biodiversiteit, leefbaarheid en veiligheid Diverse locaties binnen Uithoorn Beginnend
	Kans □ Slecht voorstelbaar Mogelijk Aannemelijk Zeer waarschijnlijk					Overwegingen / Toelichting In de bebouwde kom, vooral Thamerdal, zijn muskuseenden. Enkele eenden worden niet als hinderlijk ervaren. Als er teveel eenden komen, wordt het een ander verhaal. De eenden weten dat zij bij mensen moeten zijn voor voedsel. Daardoor kunnen ze opdringerig worden en gaan trekken aan kleding, tassen of vingers. Dit wordt vaak gezien als agressief gedrag. Daarnaast hebben ze de eigenschap dat ze wilde eenden wegconcurreren. Ook op andere vlakken heeft de omgeving te lijden onder een overvloed aan muskuseenden. De omgeving van de eend vervuult door poep. De gladde poep levert gevaar op voor val- en slippartijen en wordt gemakkelijk mee naar binnen gelopen tot in de woning of de auto. Wanneer grote hoeveelheden eendenpoep in zwemwater terecht komt, kan dit in kleine mate een risico voor microbiologisch infectie vormen, maar daarnaast wordt door verhoging van de voedselrijkheid van het water de algengroei gestimuleerd. Groepen muskuseenden kunnen wegen en fietspaden oversteken waardoor de verkeersveiligheid in het gedrang komt.	
Geen / licht		G			Samenvatting De belangrijkste reden voor het bestrijden van de muskuseenden is vanwege de veiligheid (klachten over poep met gevaar voor uitglijden en aanwezigheid van eenden op de rijbaan) en vermindering leefbaarheid en biodiversiteit. Op dit moment vindt er jaarlijks een vangactie plaats waarbij zoveel mogelijk eenden worden gevangen en naar opvang gebracht.	Beheersmaatregel Binnen Uithoorn wordt gekozen voor om de overlast van muskuseenden te bestrijden door de populatie te laten wegvangen.	
Matig		V	I	L			
Ernstig							
Zeer Ernstig							

Beheersmaatregel	<p>Bestrijding van muskuseenden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De hele populatie wordt weggevangen. Hiermee wordt de overlast weggenomen voor de toekomst.
Alternatief	<p>De alternatieve mogelijkheden om de overlast van muskuseenden te bestrijden zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nestbeheer is een van de maatregelen tegen eendenoverlast. Bij nestbeheer worden de eieren van de eenden bewerkt, zodat deze niet meer kunnen uitkomen. Hierdoor blijft de eendenpopulatie op peil en komen er geen nieuwe eenden bij. Bij nestbeheer wordt het ei wordt behandeld aan het begin van het broedseizoen, wanneer de dooier nog tot ontwikkeling moet komen. De eieren worden vóór de behandeling geschouwd en alleen behandeld wanneer er nog geen vruchtje inzit. - Verhuizing van de muskuseenden. Er wordt eerst vastgesteld hoeveel eenden er mogen blijven zitten. Hierna wordt een gedeelte van de eenden gevangen en in een vangkooi geleid, waarna ze naar een ander tehuis of opvang worden gebracht of geruimd. - Meldingen worden geregistreerd en waarnemingen door de eigen dienst dienen als graadmeter om tot actie over te gaan.

Datasheet 2020 gemeente Uithoorn					Algemene informatie	
Impactiviteit	 <p>Bron: Meerbode Aalsmeer</p>				<p>V – Veiligheid L – Leefbaarheid G – Gevolgschade I – Imago</p>	<p>Naam: Halsbandparkiet Soort: Vogel Type overlast: Vermindering biodiversiteit Locatie: Diverse locaties binnen Uithoorn Fase: Beginnend</p>
	<p>Kans ☐ Slecht voorstelbaar</p>				<p>Overwegingen / Toelichting</p> <p>Wanneer de halsbandparkieten 's winters massaal bijeenkomen kan dit voor de nodige geluidsoverlast zorgen. De opstapeling van uitwerpselen onder de uitgekozen rustboom kan tevens tot ergernis leiden. Halsbandparkieten zijn holenbewoners. Wanneer nestkastjes, bedoeld voor andere vogels, opgehangen worden, kan het voorkomen dat halsbandparkieten de opening verder uitblijven om er zelf in te gaan nestelen. Halsbandparkieten kunnen het vogelvoer, bedoeld voor andere vogels, opeten.</p> <p>Halsbandparkieten veroorzaken niet of nauwelijks schade. Het betreft vooral de verdringing van inheemse soorten. De vogels concurreren voor nestruimte met andere holenbroeders, zoals boomklevers en uilen.</p>	
Geen/licht	G, V					
Matig		I, L				
Ernstig					Samenvatting	De belangrijkste reden voor het bestrijden van de halsbandparkiet is vanwege de vermindering biodiversiteit. Op dit moment is er in Nederland nog geen onderzoek waaruit blijkt dat halsbandparkieten op korte termijn een bedreiging vormen voor inheemse vogelsoorten.
Zeer Ernstig					Beheersmaatregel	Binnen Uithoorn wordt gekozen voor om de overlast van halsbandparkieten niet te bestrijden.

Beheersmaatregel	<p>Meldingen worden beantwoord met de mededeling dat er geen actie vanuit de gemeente wordt ondernomen tot het bestrijden van de halsbandparkiet. Melder wordt meegedeeld dat er mogelijk een aantrekkende werking in zijn of haar tuin is met nestkastjes of vogelvoer. Melder kan daarop zelf actie ondernemen.</p>
Alternatief	<p>De alternatieve mogelijkheden om de overlast van halsbandparkieten te bestrijden zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eliminatie is uitgesloten, gezien de omvang van de landelijke populatie, het wegvangen van groepen vogels op hun slaapplekken of chemische sterilisatie is een optie. - Het opnemen van een voederverbod in de APV om de overlast door ratten tegen te gaan lijkt in praktijk ook te helpen tegen halsbandparkieten omdat veel halsbandparkieten alleen de winter doorkomen dankzij het bijvoeren door mensen. - Voor de wering van halsbandparkieten kunnen standaard vogelweringsmiddelen worden ingezet. Denk aan vogelnetten, om bijvoorbeeld toegang tot de rust boom te belemmeren, of afschrikkende geluiden. - Uitgebeten nestkastjes kunnen vervangen worden door bijvoorbeeld betonnen nestkasten. Deze kunnen niet uitgebeten worden. Tevens zijn voedersilo's beschikbaar, die grotere vogels inclusief de halsbandparkiet, wegens zijn beschermende constructie niet de mogelijkheid geeft er van te kunnen eten.

Bijlage 2 Risicomatrix

Effect/Gevolg		Organisatiewaarden				Kans van voorkomen			
		Veiligheid	Leefbaarheid	Gevolgschade	Imago	A	B	C	D
						Slecht voorstelbaar (<1x/10jaar)	Mogelijk (1x/5-10j)	Aannemelijk (1x/1-5 j)	Zeer waarschijnlijk (>1x/j)
1	Geen/Licht	Geen tot licht effect op veiligheid	Nauwelijks tot geen verstoring leefbaarheid	Geen tot kleine schade (< 25k euro)	Geen tot lichte imago schade				
2	Matig	Matig effect veiligheid	Matige verstoring leefbaarheid	Matige schade (tussen 25k en 100k euro)	Matige imago schade				
3	Ernstig	Ernstig effect veiligheid	Ernstige verstoring leefbaarheid	Grote schade (tussen 100k en 500k euro)	Ernstige imago schade				
4	Zeer ernstig	Zeer ernstig effect veiligheid	Zeer ernstige verstoring leefbaarheid	Zeer grote schade (> 500k euro)	Zeer ernstige imago schade				